

УДК 811.161.2

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2023.1.5>**Тетяна ІВАСИШИНА**

кандидат філологічних наук, доцент, Національна академія Служби безпеки України,
вул. М. Максимовича, 22, Київ, Україна, 03022
ORCID: 0000-0003-2859-6961

Ольга КОМАРОВА

кандидат філологічних наук, доцент, Національна академія Служби безпеки України,
вул. М. Максимовича, 22, Київ, Україна, 03022
ORCID: 0000-0001-6324-6647

Tetyana IVASYSHYNA

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, National Academy of the Security Service
of Ukraine, Kyiv, 22 M. Maksymovycha Str., 03022
ORCID: 0000-0003-2859-6961

Olga KOMAROVA

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, National Academy of the Security Service
of Ukraine, Kyiv, 22 M. Maksymovycha Str., 03022
ORCID: 0000-0001-6324-6647

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК РЕПРЕЗЕНТАНТИ ВОЄННОГО ДИСКУРСУ**PHRASEOLOGISMS AS REPRESENTATIVES OF MILITARY DISCOURSE**

Стаття присвячена аналізу неофразем воєнного дискурсу, які з'явилися у період повномасштабного вторгнення росії на територію України. Оскільки фразеологізми стали певними маркерами мовної картини світу, їх вивчення набуло великого значення для дослідження воєнного дискурсу цього періоду. **Метою статті** був аналіз нових чи вже існуючих, але з новим значенням, фразеологізмів у функціонуванні мовної картини світу в період війни. Відповідно до мети було поставлено **завдання**: проаналізувати неофраземи періоду повномасштабного вторгнення росії на територію України; виділити основні тематичні підгрупи неофразем; встановити, які саме фразеологічні компоненти були найактивнішими у зазначений період; з'ясувати, як об'єктивується картина світу українців періоду війни через особливості когнітивного відтворення на рівні фразеологічних новоутворень. У **висновках** зазначено, що неофраземи тематичного поля війни можна розділити за походженням: авторські вислови політиків, захисників, масмедійників, діячів культури й мистецтва тощо. Ключовими у значній кількості неофразем є такі лексеми, як Україна, Перемога, Збройні Сили України. Окрему групу становлять фразеологізми із компонентом-топонімом. Географічна назва як складова фразеологізму має мотивувальне значення, яке координує та упорядковує семантичні компоненти онімів. Також характерним для неофразем періоду війни є використання власних назв, оскільки саме вони найшвидше відображають культурні, політичні та історичні події в суспільстві. Чимало фразеологічних одиниць утворено з певним ключовим дієсловом. Дієслова, які вживаються у формі наказового способу, як правило, виражають побажання, прохання, потребу. Виокремлюється група фразеологізмів, які побудовані на основі антонімії, більшість із них це контекстуальні антоніми. Окрему групу становлять фразеологізми з анімалістичним компонентом (зоонімом або орнітонімом), при цьому, зазвичай, фразеологічні одиниці із зоокомпонентом відображають певні людські риси, які формуються на основі співвіднесення стереотипів порівняння тваринного світу та рис людини, проте в неофраземах періоду війни вони мають персоніфіковану роль світу природи з повною підтримкою в боротьбі з ворогом. Важливим для українців символом життя та свободи була і є земля, тому цілком очевидно, що утворилась група фразеологізмів саме з цим компонентом. Ще одну групу утворюють неофраземи гумористичного або саркастичного характеру, вони, як правило, є певною формою психологічного захисту або куражу у висміюванні недоліків ворога.

Ключові слова: неофразема, фразеологічна одиниця, фразеологічні новоутворення, картина світу, когнітивне відтворення.

The article is devoted to the analysis of neo-phrases of military discourse that appeared during the full-scale invasion of Russia into the territory of Ukraine. Since idioms have become certain markers of linguistic picture of the world of military discourse formation, their study has gained great importance for understanding the complete picture of the world of Ukrainians during the war. **The aim** of the article is to analyze of new or already existing, but with a new meaning, phraseology in the functioning of the linguistic picture of the world during the war. In accordance with the goal, **the task was set**: to analyze neophrases of the period of the full-scale invasion of Russia on the territory of Ukraine; identify the main thematic subgroups of neophrases; to establish which phraseological

components were the most active in the specified period; to find out how the picture of the world of Ukrainians during the war is objectified through the peculiarities of cognitive reproduction at the level of phraseological neoplasms. **Scientific novelty.** Neophrases of the thematic field of war can be divided according to their origin, namely, into the author's sayings of politicians, defenders, mass media, cultural and artistic figures, etc., as well as folk ones. Key in a significant number of neophrases are such lexemes as Ukraine, Victory, Armed Forces of Ukraine. A separate group consists of phraseological units with a toponym component. Geographical name as a component has a motivational value that coordinates and organizes the multiple semantic components of onyms. Also characteristic of neophrases of the war period is the use of proper names, since these linguistic units are the fastest responding to cultural, political and historical events in society. Many phraseological units are formed with a certain key verb. Verbs that are used in the form of the imperative mood, as a rule, express wishes, requests, needs. A group of phraseological units built on antonymic basis is singled out, most of them are contextual antonyms. A separate group consists of phraseological units with an animalistic component (zoonym or ornithonym, while usually phraseological units with a zoo component reflect certain human traits that are formed on the basis of the correlation of stereotypes of the animal world and human traits, however, in neophrases of the war period they have a personified role of the natural world with full support in the fight against the enemy. The land was and is an important symbol of life and freedom for Ukrainians, so it is quite obvious that a group of phraseological units with this component was formed. Another group is formed by neophrases of a humorous or sarcastic nature, they are, as a rule, a certain form of psychological protection or mocking the enemies shortcomings.

Key words: neophrase, phraseological unit, phraseological neoplasms, picture of the world, cognitive reproduction.

Постановка проблеми. Дата 24 лютого 2022 року увійде в підручники з історії країн світу, й України зокрема, як віха поділу цивілізаційного розвитку навпіл як у часовому, так і світоглядному аспектах. В умовах повномасштабної війни російської федерації Україні вдалося силою стійкості національного духу мобілізувати прогресивне людство в боротьбі зі злом. Опинившись на межі глобальної катастрофи у вигляді третьої світової війни, демократичний світ зробив свій вибір – планета має жити, а Україна – перемогти!

У становленні всесвітнього комунікативного простору визначальна роль належить мові, бо саме за її посередництвом об'єктивується буття. У той же час, лінгвокогнітивні особливості формують картину світу, яка віддзеркалює це буття, та мовна картина світу, яка виступає певним фіксатором цього відображення. Кожну індивідуальну картину світу визначають просторові, кількісні, часові, етнічні, соціальні та інші фактори. Мовну картину світу кардинальним чином змінила війна росії проти України. Через небачене досі трагічне усвідомлення реальності, крізь призму тривоги і втрат людство швидкими темпами переживає психосоціальні трансформації. Поява під час війни нових лексем, зокрема фразеологізмів, закономірне явище, оскільки в мові кодується сила народу, його прагнення, сподівання й можливості. Мова народу є показником способу його життя та мислення, що нерозривно пов'язане зі словом. Думки, у свою чергу, є специфічним унікальним інструментом, з допомогою якого створюється світ, формуються способи поведінки людини. Отже, наш світ – це відображення наших думок, а відповідно процес самоусвідомлення, самоідентифікації.

Актуальність проблеми. Оскільки найважливіші знання про світ та про себе людина отримує на основі дискурсивного мислення, роль мови як найважливішого засобу пізнання набуває неабиякого значення. Під час війни нові слова, словосполучення, а особливо фраземи стали своєрідними маркерами формування мовної картини світу воєнного дискурсу.

З огляду на зазначене метою статті є аналіз нових чи вже існуючих, але з новим значенням, фразеологізмів у функціонуванні мовної картини світу в період війни. Відповідно до мети поставлено завдання: проаналізувати неопhrасеми періоду повномасштабного вторгнення росії на територію України; визначити основні тематичні підгрупи неопhrасем; встановити, які саме фразеологічні компоненти були найактивнішими у зазначений період; з'ясувати, як об'єктивується картина світу українців періоду війни через особливості когнітивного відтворення на рівні фразеологічних новоутворень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фразеологія в усі часи викликала інтерес як вітчизняних, так і закордонних мовознавців, тому існує значна кількість різнопланових наукових доробків. Досліджуючи сучасні процеси, що відбуваються у фразеології, варто згадати праці О. А. Стишова, який розглядає джерела оновлення і збагачення корпусу фразеологічних одиниць в суспільно-політичному дискурсі [12], І. Патена – вивчає фразеологічні інновації у масмедійному дискурсі періоду пандемії COVID-19 [8], питанням класифікації фразеологізмів присвячено роботи А. Максимової [7], досягнення експресивності в тексті за допомогою фразеологічних одиниць розглянуто в доробку М. В. Ідзьо [4]. Також заслуговують уваги

розвідки із зазначеної тематики таких лінгвістів, як Л. М. Пашинська [9, 10], Ю. Вознюк [3], І. Глуховцева [1], Н. Лисецька [6], Д. Сизонов [11] та інших. У 2022 році вийшов друком глосарій, у якому зібрано фразеологізми періоду російсько-української війни та перекладено їх на 12 мов [5].

Виклад основного матеріалу дослідження. «Незборима сила духу нації, що віками гартувалася в душах та серцях українців, стала єдиним фронтом протистояння ворогу не лише зброєю, але і потужним словом. Кожна знакова подія, кожна новина з поля бою, кожен біль та віра в перемогу матеріалізувалися в крилатих висловах як унікальних світоглядних атрибутів могутності народу» [5, с. 4].

Короткі за будовою, завершені за змістом, глибокі за наповненням, афоризми легко запам'ятовуються, відтворюючись у відповідному асоціативному контексті. Розширюючи духовний світ і формуючи нові переконання, цілісні за значенням лексичні звороти сприяють пізнанню явищ буття. Величезний потік інформації, яку водночас важко осмислити, та динамізм життя відводять особливу роль фразеологізмам у сучасному комунікативному просторі.

Існує чимало класифікацій фразеологізмів. Утім, фразеологізми тематичного поля війни можемо розділити за походженням, це як авторські вислови відомих діячів: політиків, зокрема Президента України, захисників, масмедійників, митців тощо, а також невстановленого авторства. Набуваючи популярності такі фраземи зазвичай втрачають авторство й стають маркерами беззаперечної Перемоги, як-от: *Виклик прийнято! / Вистоїмо! Переможемо! Помстимося! / Вірю в Збройні Сили України! / Горить, палає техніка ворожа. Рідна Україна переможе! / Доброго вечора, ми з України! / Доброго ранку, ми з України! / Перемога буде за нами! / Слава нашим Захисникам! Слава ЗСУ! / Слава Україні! Героям Слава! / Увесь світ за Україну! / Україна вражає! / Україна понад усе! / Усе буде Україна!*

Як правило, в таких фраземах ключовими лексемами є *Україна, Перемога, Збройні Сили України* тощо.

Спостерігаємо чимало фразеологізмів із компонентом-топонімом, що актуалізує важливе місце локації, наприклад: *Взяти Київ за три дні / Побачити Чорнобаївку – і/та померти / Русня під Ізюмом / У чому Ваш секрет? Я із Херсона / Херсон – це Україна! / Мелітополь – це Україна / Маріуполь – це Україна! / Херсон взяли повністю? Ні, тільки хер / Це Контотоп. Тут кожна друга жінка – це відьма!*

Варіативність висловів, типу *Херсон – це Україна / Мелітополь – це Україна / Маріуполь – це Україна*, засвідчують усталеність фраземи в контексті важливості та цілісності понять. Посередництвом мотивувального значення формується асоціативна проєкція між внутрішнім змістом та формою поняття. Географічна назва як компонент фразеологізму має мотивувальне значення, яке координує та упорядковує множинні семантичні компоненти онімів, створюючи, водночас, єдину цілісну семантичну структуру. Ономасіологічна ознака знаходиться у певному відношенні до ономасіологічного базису, таким чином зв'язок фіксується як словотвірне або мотивувальне значення в структурі топоніма.

Вживання власних назв у неофраземах періоду війни має дуже сприятливе підґрунтя, оскільки саме ці мовні одиниці найшвидше реагують на культурні, політичні та історичні події в суспільстві: *Коли ти вже не головний Кім у світі / Крим наш! Кім – краш! / Не поширюйте в мережах, де шукать Бандеру / Носки, як у Кіма.*

Чимало фразеологічних одиниць утворено з певним ключовим дієсловом, наприклад: *живи*. Фразеологізми із компонентом «живи» вказують на різні причини, обставини, які об'єктивують дію, а також на ті події, які її супроводжують. Дієслово у формі наказового способу при цьому виражає побажання, прохання, потребу. Фразеологізми такого типу свідчать про глибоку тривогу, хвилювання про захисників, віру в повернення з поля бою.

Живи, бо мамі дуже треба зять / Живи, бо мене (авто) давно не прогрівали / Живи, бо мені це пару шукати / Живи, бо тобі це на штори здавати / Живи, бо тобі це ходити по помитому / Живи, бо треба город садити / Живи, бо треба городи копати / Живи, бо треба картоплю копати.

За структурою викоремлюються фразеологізми, які побудовані на антонімічній основі, наприклад: *Війна людей доброї волі проти людей чорної волі / Зеленський – молодець, а путіну капець / Київ москву охрестив, Київ москву відспіває / Росіяни плачуть над айфонами, українці – над людьми.*

Більшість із них це контекстуальні антоніми: *молодець – капець, айфонами – людьми; доброї волі – чорної волі* (протистояння світлих і темних сил) тощо.

Окрему увагу заслуговують фразеологізми, в яких відбулися певні трансформації на різних рівнях, наприклад: заміна компонента (*Моя хата всюди / Моя хата не скраю / Світає, край неба палає, арта в темнім гаї орків зустрічає*); розширення компонентного

складу (*Казань брав, Астрахань брав, Київ – не можу! / Ой на горі москаля ждуть, а по-під горою, яром, долиною ЗСУ йдуть*) тощо.

Також з'явилась ціла низка нових фразеологізмів із використанням назв новітньої зброї, при цьому час виникнення таких фразеологізмів відповідає часу її поставок Україні партнерами: *Війна дронів / Найкращий пастух баранячих отар – байрактар / Поплавився в русні інвентар. Байрактар / Самі герої воюють в ЗСУ, і джавеліни, і байрактари за Україну б'ють русню! / У них карабіни – у нас джавеліни.*

Фразеологізми з анімалістичним компонентом (зоонімом, орнітонімом) становлять іншу групу, наприклад: *Береже мирний сон пес-піротехнік Патрон / Бойові птахи України / Ворона з тероборони / Синичка палить русню день і нічку / Той самий «хаскі» / Українська бойова синичка – стане отруйною російська водичка.*

Зазвичай фразеологічні одиниці, у складі яких є зооніми, відображають певні людські риси, формуються на засадах співвіднесення стереотипів тваринного світу та рис людини, проте в нашому випадку маємо персоніфіковану роль світу природи – повна підтримка в боротьбі з ворогом.

Для українців земля завжди була символом свободи й життя, тому народна творчість відразу віддзеркалила це у неофраземах: *Вони ходили по копаному / А хто їх [орків] по копаному пустить? / Не хвилюйся, окупанте, в нас земля родюча. Пряника немає, лиш козацька шабля / Покладіть [орки] насіння в кишені, щоб хоч соняшники проросли / Росіяни думали, що йдуть на нашу землю. Але ж ми їм тисячі разів казали, що не «на», а «в» / Ти хотів землі цієї, тож тепер змішайся з нею.*

Для українців, власне як і для багатьох інших народів, гумор є однією з форм психологічного захисту та куражу. Українці, маючи тонкий розум, завжди підмічають і висміюють недоліки ворогів, а саме масову неосвіченість, пиятику, безпідставну «велич», тощо: *Друга армія світу? Ой, не смішійть / Друга армія світу? Ой, я вас умоляю / Єдина високочастотна зброя росії – телевізор. Вражає мозок, навіть коли його немає / Найсиніша армія світу! / Орки світяться від щастя? Ні, від радіації.*

Також можна зазначити, що утворилась група неофразем, які мають загальновідомого автора і конкретний час виникнення, вони були настільки влучними і характерними для конкретного періоду життя українців, що миттєво увійшли в обіг, до таких неофразем можна віднести такі: *Суки, нах*й з України і*

нашого села! / Я зараз покажу, звідки на Білорусь готувався наступ... / Якщо паливо закінчилося, гребіть веслами, москалі / Можете використовувати весла.

Від деяких неофразем цієї групи розвинулися похідні одиниці: *Російський корабель, іди нах*й! / Ити за російським кораблем.*

Досить часто в текстах періодичних видань використовують трансформації паремій для створення певного стилістичного ефекту, переконання та емоційності [8, с. 127]. Крім семантичної трансформації відбувається і заміна лексичного складу фразеологізму – замість *язик до Києва доведе*, використовується *язик до Мінська доведе*. Ефект несподіваності створюється при заміні компонента фразеологічної одиниці, при цьому чим далі одне від одного розташовані семантичні поля первісного компонента й замітника, тим сильніше експресивний ефект заміни: *Я, звісно, не принцеса, але і ти не губернатор Миколаївської області.*

Висновки і пропозиції. Проаналізувавши неофраземи періоду повномасштабної війни в Україні, можемо зазначити, що саме фразеологізми повною мірою відображають настрої та почуття народу. Абсолютно всі неофраземи мають підґрунтя, свою історію виникнення, вони зрозумілі переважній більшості і не потребують додаткових роз'яснень. Цікавим фактом є надзвичайно швидка реакція народу на події, що відбуваються протягом відносно короткого періоду війни. Неофраземи з'являються практично у реальному часі, протягом короткого часу стають загальнонародними і, подеколи, так само швидко відходять на периферію. Мабуть, мало який період життя народу може викликати такий шалений потік неофразем.

Розмаїття ключових компонентів неофразем (Україна, Перемога, Збройні Сили) вказує на творчий потенціал українців, незламність сили духу, любов до Батьківщини. Водночас бачимо в них сарказм та висміювання негативних рис ворога, що спрямовано на вияв емоцій, зневажливого ставлення та презирства. Можемо чітко розділити неофраземи, на групи «своїх» із позитивними рисами та «чужих» – із негативними.

До активних компонентів у неофраземах можна віднести топоніми, зооніми, власні імена, дієслова в наказовому способі тощо. Окрему групу становлять фразеологізми, які мають конкретного автора і стали загальнозживаними, при цьому вони зазнають трансформацій, набувають похідних форм, розширюють семантику тощо.

Фразеологізми завжди виступають репрезентантами світосприйняття народу, його

ключовими концептами – неофраземи періоду російсько-української війни не стали винятком. Із часом деякі фразеологічні одиниці відійдуть на периферію й будуть важко зрозумілими для майбутніх поколінь без згадки контексту або подій, а інші – наза-

вжди увійдуть у широкий обіг, але одне беззаперечно – робота лінгвістів із лексикою і фразеологією цього періоду ще попереду, аби проаналізувати та пояснити вираження віри народу в Перемогу через потужну силу слова.

Література:

1. Глуховцева І. Я. Динамічні процеси у фразеології української мови. *Філологічний часопис*, 2018. Вип. 1 (11). С. 13–20.
2. Власенко Л. В., Тригуб І. П. Фразеологічні одиниці та їх класифікація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія, 2019. № 39. Т. 3. С. 10–13.
3. Вознюк Ю. Неосемантизми в складі нових українських фразеологізмів. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологія, 2020. № 44. Т. 2. С. 459–462.
4. Ідзьо М. В. Фразеологічні одиниці як засоби мовної експресивізації в текстах сучасних польських ЗМІ. *Мовознавство*, 2016. № 3. С. 69–76.
5. Крилаті вислови на варті України: прислів'я та приказки українською, англійською, арабською, китайською, німецькою, перською, польською, румунською, словацькою, турецькою, угорською, французькою, чеською мовами : глосарій / авт. колектив. Київ : 7БЦ, 2022. 188 с.
6. Лисецька Н. До питання актуальних фразеологічних інновацій сучасної німецької мови. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. Філологічні науки. Мовознавство, 2015. № 3. С. 254–259.
7. Максимова А. Я. Класифікація інноваційної фразеології сфери економіки та бізнесу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика, 2022. Т. 33 (72), № 2. Ч. 1. С. 235–238.
8. Патен І. «Ковідний синдром» у масмедійній фразеології (на матеріалі української та англійської мов). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія «Філологія», 2021. № 48. С. 122–129.
9. Пашинська Л. М. Походження фразеологічних неологізмів (на матеріалі сучасних українських ЗМІ). *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету*. Філологія, педагогіка, психологія, 2010. Вип. 20. С. 56–62.
10. Пашинська Л. М. Детермінологізація як спосіб формування неофразем у сучасному українськомовному мас-медійному просторі. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія: Філологія, 2017. Т. 20, № 1. С. 97–102.
11. Сизонов Д. Ю. Нова медійна фразеологія в бізнес-комунікації. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*, 2015. Вип. 31. С. 44–57.
12. Стишов О. А. Неофраземи в суспільно-політичному дискурсі українських мас-медіа. *Філологічні студії* : збірник наукових праць, 2015. Вип. 4. С. 19–23.

References:

1. Glukhovceva, I. (2018). Dynamic processes in phraseology of the Ukrainian language. *Filolohochnyj chasopys – Philological journal*, 1(11), 13–20 [in Ukrainian].
2. Vlasenko, L. V., & Tryhub, I. P. (2019). Frazеологічні одынци та їх класифікація [Phraseological units and their classification]. *Naukovyj visnyk Micznarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filologia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*. 39., T. 3, 10–13 [in Ukrainian].
3. Vozniuk, J. (2020). Neosemantyzmy v skladi novykh ukrajinskykh frazeolohizmiv [Neo-semanticisms in the composition of new Ukrainian phraseological units]. *Naukovyj visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serija: Filologia – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Series: Philology*, 44, T. 2, 459–462 [in Ukrainian].
4. Idzo M. V. (2016). Frazеологічні одынци як засобы мовноji експресыvизациji v textakh suchasnykh polskykh ZMI [Phraseological units as means of language expressiveness in the texts of modern Polish mass media]. *Movoznavstvo – Linguistics*, 3, 69–76 [in Ukrainian].
5. Author collective. (2022). *Krylati vyslovy na varti Ukrajiny : pryslivja ta prykazky ukrajinskoju, anhlijskoju, arabskoju, kytajskoju, nimeckoju, perskoju, polskoju, rumunskoju, slovackoju, tureckoju, uhorskoju, francuzkoju, cheskoju movamy: hlosarij [Winged expressions on the guard of Ukraine: proverbs and sayings in Ukrainian, English, Arabic, Chinese, German, Persian, Polish, Romanian, Slovak, Turkish, Hungarian, French, Czech languages: glossary]*. Kyjiv: 7BC [in Ukrainian].
6. Lysecka, N. (2015). Do pytan'ia aktualnykh frazeolohichnykh innovacij suchasnoji nimeckoji movy [On the question of actual phraseological innovations of the modern German language]. *Naukovyj visnyk Skhidnojeuropejskoho nacionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Filolohichni nauky. Movoznavstvo – Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka East European National University. Philological sciences. Linguistics*, 3, 254–259 [in Ukrainian].

7. Maksymova, A. J. (2022). Klasyfikacija innovacijnoji frazeolohiji sfery ekonomiky ta biznesu [Classification of innovative phraseology in the field of economics and business]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Serija: Filologhia. Zhurnalistyka – Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi. Series: Philology. Journalism*, 33 (72), 2, Ch. 1, 235–238 [in Ukrainian].

8. Paten, I. (2021). “Kovidnyj syndrom” u masmedijnij frazeolohiji (na materiali ukrajinskoji ta anhlijskoji mov) [“Covid syndrome” in mass media phraseology (on the material of the Ukrainian and English languages)]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prac Drohobyckoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Serija: Filologhia – Problems of the humanities: a collection of scientific works of Ivan Franko Drohobytck State Pedagogical University. Series: Philology*, 48, 122–129 [in Ukrainian].

9. Pashynska, L. M. (2010). Pokhodzhennia frazeolohichnykh neolohizmiv (na materiali suchasnykh ukrajinskykh ZMI) [The origin of phraseological neologisms (on the material of modern Ukrainian mass media)]. *Naukovyj visnyk kafedry JUNESKO Kyjivskoho nacionalnoho lingvistychnoho universytetu. Filologhia, pedahohika, psykholohia – Scientific Bulletin of the UNESCO Department of the Kyiv National Linguistic University. Philology, pedagogy, psychology*, 20, 56–62 [in Ukrainian].

10. Pashynska, L. M. (2017). Determinolohizacia jak sposib formuvannia neofrazem u suchasnomu ukrajinskomovnomu mas-medijnomu prostori [Determinologizing as a way of forming neophrases in the modern Ukrainian-language mass media space]. *Visnyk Kyjivskoho nacionalnoho lingvistychnoho universytetu. Serija: Filologhia -Bulletin of the Kyiv National Linguistic University. Series: Philology*, 1, T. 20, 97–102 [in Ukrainian].

11. Syzonov, D. J. (2015). Nova medijna frazeolohia v biznes-komunikacii [New media phraseology in business communication]. *Aktualni problemy ukrajinskoji lingvistiky: teorija i praktika – Actual problems of Ukrainian linguistics: theory and practice*, 31, 44–57 [in Ukrainian].

12. Styshov, O. A. (2015). Neofrazemy v suspilno-politychnomu dyskursi ukrajinskykh mas-media [Neophrases in the socio-political discourse of the Ukrainian mass media]. *Filolohichni studiji: zbirnyk naukovykh prac – Philological studies: a collection of scientific papers*, 4, 19–23 [in Ukrainian].